

af 200,000 R:dr, samt vid anmälan af detta beslut hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla, att sådant inköp företrädesvis må ega rum i mellersta och södra Sverige.

Stockholm den 30 Januari 1873.

Gust. af Ugglas.

N:o 17.

Af Friherre Sprengtporten: Om aflåtande af underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t rörande vissa grunder för skogshushållningens ordnande.

Skogsstyrelsens underdåniga berättelse för 1870, som innehåller en upplysande redogörelse beträffande de åtgärder, som från dess sida kunnat vidtagas till befordrande af en betryggad vård och ordnad hushållning å de allmänna skogar, som äro ställda under dess uppsigt, lägger derjemte i dagen till hvilken grad egennyttan, laglösheten och trotsset sammanbundit sig för att gäcka Styrelsens bemödanden. Sålunda erfar man, att endast inom första inspektionsdistriktet, som omfattar Norrbottens- och Westerbottens län, blifvit åverkade icke mindre än 9 mastträäd, 2,491 bjelkar, 202,953 timmer och timmerträäd, 19,215 sparrar och 2,216 lass ved, samt att ingen bättre utväg kunnat vidtagas för att motverka det oloffliga vinstbegäret, än att onyttiggöra det virke, som tagits i beslag till förekommande af dess undanstillning af åverkarne.

Vidare anföres: att med några få undantag, der enskilde skogsförvaltare finnas antagna, är en ordnad hushållning å de enskilda skogarne inom Norrland i det närmaste okänd, samt att ifrån de skogar, hvarifrån virket kan framskaffas å befintliga vattendrag, allt afverkas som kan vinna afsättning, utan hänsyn å framtiden; varande å enskilda skogar afverkningsrätten vanligen försåld på 8 å 10 år, stundom med bestämmande af minimi-dimensioner för afverkningsbart trääd, men i andra fall med rättighet för köparen att få afverka allt, som kan utskeppas. I synnerhet är det vanligt, att å kronohemmans-skogarne, sedan de blifvit skatteköpta, afverkningen företages på förenämnda sätt, hvarigenom hemmanet beröfvas de hjälpkällor, som i skattläggningen varit afsedda.

Den slutsats som i första rummet måste dragas af dessa framställningar är: att, om staten önskar fortfarande draga nytta af sin betydliga skogsegendom, som representeras af fyra millioner åttahundratusen kvadratrekronoparker och, en-

ligt norrländska skogskomitéens uppgifter af mer än tjugo millioner kvadratref kronomarker, som antagas, efter afvittringen, blifva för kronan bibehållna, staten icke bör rygga allt för mycket tillbaka för de förlagsutgifter, som kunna erfordras för anställandet å dessa skogar af en pålitlig, disciplinerad och nöjaktigt aflönad bevakningspersonal, till så stort antal, som för ändamålet erfordras.

Och härigenom vore visserligen i ett afseende ett viktigt steg taget till motverkande af det förfall, som hotar vår skogshushållning, men den, som med allvar och ur en mera omfattande synpunkt betraktar frågan, finner sig icke tillfredsställd af de förbättringar, som endast omfatta de allmänna skogarne; han fordrar, och detta med rätta, att, då minst trefjerdedelar af Sveriges yta består af sådan berg och stembunden eller af svag mosand bestående mark, som är fullt användbar för skogsväxt, men otjenlig för all högre odling, denna mark, som till en del ännu är beväxt med skog och till en annan del utgöres af afröjd skogsmark, må bibehållas eller återföras till den bestämmelse som naturen sjelf anvisat densamma. Häri ligger ett stort fosterländskt och statsekonomiskt intresse; och när detta intresse förnämas af vinningslystnaden och oförståndet på ett sätt, som hotar landet med obeboelighet och beröfvar det de hjälpkällor, hvarifrån det till stor del hemtar sitt välstånd, då är statens mellankomst i lagstiftningsväg berättigad. Och att ett sådant tillstånd hos oss är nära för handen, derom kan man öfvertyga sig, om man fäster sig, icke blott vid skogskomitéens berättelse, utan äfven tager i betraktande många andra kända förhållanden.

På grund af hvad jag sålunda haft äran anföra får jag, i den ordning mina anmärkningar förekomma, vördsamt föreslå:

att Riksdagen ville till Kongl. Maj:t i underdånighet hemställa, att som grunden för de åtgärder, som synas möjliga och behöfliga att vidtaga till befordrande af en ordnad skogshushållning inom riket må gälla:

1:o) att, om den nu befintliga bevakningspersonalen å statens skogar, företrädesvis de norrländska, befinnes otillräcklig för dessa skogars vård och fredande, en fullständigare och fastare organisation må gifvas densamma, för hvars genomförande, i den mån häraf ökade utgifter kunna uppstå, tillgång må beredas af inflytande skogsmedel;

2:o) att i allmän lag må stadgas, att skog, som befinnes växa å bergig och stembunden mark och mosand eller, som å hädanefter behörigen upprättad karta, på grund af ekonomiska skäl ansetts böra som skog bibehållas, icke bör få afverkas på annat sätt, än som låter förena sig med dess återväxt, utan så är, att skog behöfver afröjdas till förekommande af skada å odlade egor, för anläggande af väg eller för andra ekonomiska behof, samt att den, som bryter mot denna föreskrift, som gäller all skog, äfven den som eges af enskild man, må i laga ordning kunna åläggas att på lämpligaste sätt återbringa den afröjda skogsmarken till full växtlighet inom viss föreskrifven tid;

3:o) att, då vid laga skifte afröjd skogsmark lägges till skog, det bör bestämmas inom hvilken tid skog å den afröjda marken åter bör vara uppdragen, dock att härvid lemnas understöd af staten;

4:o) att, då rättighet till parkers eller skogsslotters afverkning på vissa år försäljes, anmälan härom göres hos Konungens Befallningshavande, på det uppsigt må kunna föras deröfver, att hvad i 2:dra punkten föreskrifves blir iakttaget;

5:o) att tillsvidare och intilldess en ordnad hushållning mera allmänt blifvit införd å de enskilda skogarne, hvarvid utgallring af smäckrare virke ingår i hushållsplanen, en efter behovvet lämpad utförseltull å sådant sågadt eller osågadt virke må blifva införd;

6:o) att jägeristaten i orterna, i likhet med hvad som är stadgadt rörande biträde af landtmätare och statens agronomer, må kännas pligtig att, i den mån deras öfriga embetsgöromål medgifva, biträda enskilde vid uppmätning, kartläggning, indelning och inspektion af deras skogar, samt att en taxa bestämmer, hvarefter den ersättning bör utgå, som tillkommer förrättningsmannen.

Om remiss af denna min motion till Lag-Utskottet har jag äran anhålla.

J. W. Sprengtporten.
